

Kysy nuorelta rahapelaamisesta

Alle 18-vuotiaiden rahapelaaminen

Rahapelaamisella tarkoitetaan pelaamista, jossa pelin voitto tai tappio on rahaa tai rahan arvoista. Rahapelejä on Suomessa laajasti saatavilla sekä fyysisesti että verkossa. Rahapelaamisen ikäraja Suomessa on 18 vuotta, eikä alaikäinen saa pelata rahapelejä edes vanhemman seurassa. Tästä huolimatta myös moni alaikäinen kokeilee rahapelejä. Rahapelejä pelataan usein voittojen toivossa, mutta niistä haetaan myös jännitystä ja

elämyksiä. Riskien ottaminen ja rajojen kokeileminen motivoivat nuoria pelaamaan. Osa nuorista pelaa myös paetakseen arjen haasteita. Rahapelien markkinointi ja helppo saatavuus altistavat nuoret kokeilemaan pelaamista. Vaikka rahapelimainontaa ei saa kohdistaa alaikäisiin, kohtaa moni nuori rahapelimainontaa sekä fyysisissä ympäristöissä että verkossa, erityisesti sosiaalisessa mediassa.

Rahapelaamisesta nuorille aiheutuvat haitat

Rahapelien ei tule kuulua alaikäisten elämään ollenkaan, eikä alaikäisten rahapelaaminen ole haitatonta. Nuorilla kyky hahmottaa ja hallita riskejä on vasta kehittymässä. Nuorilla voi lisäksi olla virheellisiä uskomuksia rahapelien voittojen todennäköisyydestä tai esimerkiksi taidon merkityksestä pelien lopputulokseen. Useimmilla nuorilla rahapelaaminen jää yksittäiseksi kokeiluksi, mutta osalla pelaaminen jatkuu. Nuorten rahapeli riippuvuus

on harvinaista, mutta nuorena aloitettu rahapelaaminen lisää riskiä rahapeliongelman kehittymiselle myöhemmin elämässä. Toistuva rahapelaaminen voi hallita nuoren elämää, jolloin pelaamista on vaikea kontrolloida. Rahan menettämisen lisäksi opinnot, ihmissuhteet sekä fyysinen ja psyykinen terveys voivat kärsiä rahapelaamisen seurauksena.

Nuoren rahapelaamisen tunnistaminen

Rahapelaamisen tunnistaminen on usein haastavaa, koska nuori saattaa salailla pelaamistaan. On tärkeää kysyä nuorelta rahapelaamisesta samalla kun kartoitetaan muita hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä, kuten päihteiden käyttöä tai kokonaiskuvaa mielenterveydestä. Vaikea elämäntilanne tai ihmissuhteisiin liittyvät vaikeudet sekä arjen strukturoimattomuus saattavat altistaa riskikäyttäytymiselle, kuten rahapelaamiselle.

Lisäksi esimerkiksi päihteiden käyttö, yksinäisyys, mielenterveyden haasteet, neuropsykologiset häiriöt sekä keskittymis- ja käytöshäiriöt ovat nuorilla rahapelaamisen riskiä lisääviä tekijöitä. Toisaalta mielekkäät harrastukset, turvalliset ihmissuhteet ja ympäristö, vahvat sosiaaliset taidot ja tunnetaidot sekä aikuisten antama malli pelaamattomuudesta suojaavat nuorta rahapelaamiselta.

Mahdollisia merkkejä nuoren rahapelaamisesta

- Poissaolot tai vaikeudet koulussa
- Selittämätön rahankulu tai rahan lainaaminen muilta
- Puheenaiheet, jotka pyörivät rahapelaamisen ympärillä
- Muutokset mielialassa tai käytöksessä
- Univaikeudet
- Sosiaalinen eristäytyminen

Nuoren rahapelaaminen puheeksi – käytännön vinkkejä keskustelun tueksi

- Etsi rauhallinen hetki ja nuorelle turvallinen tila keskustelulle. ”Pelaatko rahapelejä?” on neutraali keskustelunavaus.
- Kuuntele nuorta tuomitsematta. Kysy nuorelta mitä rahapelaaminen merkitsee hänelle. Miksi nuori pelaa?
- Auta nuorta punnitsemaan rahapelaamisen motiiveja. Mitä rahapelaaminen nuorelle antaa ja mitä se ottaa?
- Arvio nuoren jatkotuen ja avun tarve. Alaikäisen rahapelaamiseen tulee aina puuttua, vaikka epäilystä varsinaisesta rahapeliongelmasta ei heräisikään.
- Tue nuorta muutokseen konkreettisoin keinoin.

Jos nuoren rahapelaamisesta herää huoli

- Selvitä, onko nuorella tukiverkostoa tai luotettavaa aikuista.
- Ohjaa nuori tarvittaessa avun piiriin, ensisijaisesti oman hyvinvointialueen perusterveydenhuoltoon tai opiskeluhuollon palveluihin, kuten terveydenhoitajalle tai psykologille.
- Apua saa myös nuorisopoliklinikoilta ja nuorisoasemilta.
- Jos tilanne on vaikea ja nuoren tukiverkot heikot, arvioi lastensuojeluilmoituksen tarpeellisuus.

Alaikäisen rahapelaamiseen tulee aina puuttua. Rahapelaamiselle on 18 vuoden ikäraja eikä rahapelaamisen tulisi kuulua alaikäisten elämään lainkaan.